

BOJOVÉ POUŽITÍ VRTULNÍKO- VÉHO VÝSADKU (VŠEVOJSK-51-28)

Plukovník doc. Ing. Zdeněk Hron, CSc.

Vědeckotechnická revoluce ovlivnila nejen stupeň poznání, ale i celkové výsledky v oblasti rozvoje vojenské vědy. To se projevilo i ve vývoji a postupném zavádění dopravních, bitevních a bojových vrtulníků různých modifikací, ve zvýšení jejich nosnosti, zvětšení variabilnosti přepravy jednotek, bojové techniky, různorozměrných nákladů a břemen, ve zvětšení rychlosti letu a účinného doletu.

Zavádění víceúčelových a velkokapacitních vrtulníků umožňuje přepravit do týlu nepřítele mnohem silnější motostřelecké jednotky, jednotky druhů vojsk a speciálních vojsk vzbavené nejmodernějšími zbraněmi, bojovou a dopravní technikou, jakož i materiálem různého druhu. Za těchto podmínek značně vzrůstá význam vrtulníkového výsadku. Jeho předností je vysoká manévrovost, schopnost být vysazen v krátké časové lhůtě do prostoru, kde to nepřítel nejméně očekává. Může ovládnout důležité prostory a objekty, udržet je do sloučení s útočícími pozemními vojsky, ničit důležité palebné prostředky, velitelská stanoviště, spojovací a radiotechnické prostředky, týlová zařízení a tím významně přispět ke splnění bojového úkolu divize. V soudobých podmínkách nachází vrtulníkový výsadek stále větší uplatnění ve všech druzích bojové činnosti. Na stupni divize bude mnohem častěji (než tomu bylo dosud) vysazován do týlu nepřítele.

Tyto poznatky a požadavky se přímo dotýkají obsahu současně platných řádů a předpisů v ČSLA, jako je Oper-2-1, Vševojsk-1-1, Vševojsk-1-2 a Vševojsk-2-4, kde však potřebné zásady použití výsadku nejsou dostatečně rozpracovány. Z těchto důvodů je v ČSLA vydána nová pomůcka k zabezpečení jednotného chápání a ujednacení práce velitelů a štábů pozemního vojska, kteří se bezprostředně podílejí na přípravě a celkovém zabezpečení vrtulníkového výsadku.

Pomůcka je nomenklaturně označena jako Vševojsk-51-28 a metodicky uspořádána do osmi hlav, široké přílohové části a dvoudílného barevného diafilmu s doprovodným textem.

První část pomůcky obsahuje všeobecné ustanovení. V potřebném rozsahu uvádí co podmiňuje úspěch vysazení v týlu nepřítele a čím se dosahuje, sílu a organizaci výsadku, jeho složení, rozsah přidělení jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk včetně specialistů, kteří mohou být v závislosti na charakteru bojového úkolu vysazeni s výsadkem do týlu nepřítele. Dále uvádí normy předpokládané doby bojové činnosti v týlu nepřítele a varianty bojových úkolů vrtulníkového výsadku

za útoku, ve střetném boji a v případě, že divize přejde dočasně do obrany.

První část také obsahuje potřebné základní, inovované a nové pojmy, které jsou rozděleny do čtyř oblastí. První oblast tvoří pojmy obecného charakteru, druhou oblast tvoří pojmy související s přípravou vrtulníkového výsadku ve vlastním týlu, v třetí oblasti jsou uvedeny pojmy bezprostředně ovlivňující plánování vrtulníkového výsadku a v poslední jsou pojmy spojené s vysazením a vedením bojové činnosti v týlu nepřítele. Mezi nové pojmy, které jsou zde objasněny, patří např. tyto definice: vrtulníkový výsadek, nakládací místo, stanoviště vrtulníků, zpětný odřad výsadku, prostor soustředění zpětného odřadu výsadku, bojová přeprava vzduchem, vzdušný koridor, prostor soustředění výsadku, bojová sestava výsadku a další. Současně je ujednocen i způsob diferenciací bojového úkolu výsadku v hodnotě zesíleného praporu a rot.

Obsahové zaměření a uspořádání první části ujednocuje základní ustanovení a zejména pojmy, což má bezprostřední vliv na sladění práce velitele a štábu.

Druhá část pomůcky je zaměřena na plánování a organizaci vrtulníkového výsadku na stupni divize. Zde se zdůrazňuje, že se předem a na dočasnou dobu vytváří zvláštní skupina (podskupina) pro plánování použití vrtulníkového výsadku a její složení. Dále v této části je uveden rozsah a obsahové zaměření bojové dokumentace, která se pro použití vrtulníkového výsadku bezprostředně zpracovává. Navíc každý dokument je uveden v přílohové části jako součást vzorové dokumentace. Mezi nové dokumenty vrtulníkového výsadku právem patří Plán organizace součinnosti a Plán rekognoskace, které dosud nebyly zpracovány. Dále je zde uvedeno nové pojetí Rozpočtu pro vysazení, Plánové tabulky vysazení a Plánu bojového použití vrtulníkového výsadku — hlavního bojového dokumentu.

Zaměření druhé části ujednocuje rozsah a obsah bojové dokumentace na stupni divize, čímž se zabráňuje určité duplicitě anebo zpracovávání dalších dokumentů, které nemají své opodstatnění.

Třetí část pomůcky v metodologické poslouposti řeší otázky spojené s plánováním a přípravou vrtulníkového výsadku k vysazení na stupni velitele vrtulníkového výsadku. Zde je také zdůrazněno, že po obdržení předběžného nařízení velitel nejdříve vykoná rekognoskaci vyčkávacího prostoru, potom řídí zaujetí prostoru a organizuje převzetí přidělených posilových prostředků a jejich začlenění do sestavy výsadku. Dále se bezprostředně podí-

lí na rekognoskaci nakládacích míst, která je velmi stručně objasněna. Potom organizuje a řídí komplexní přípravu výsadku k vysazení, jakož i činnost zpětného odřadu výsadku.

Z hlediska rozhodovacího procesu velitele je zde zakotveno obsahové zaměření ujasňování úkolu, hodnocení situace s důrazem na činnost nepřítele v prostoru vysazení a vlastních jednotek a z toho vyplývající specifiky (vyčvičenost pro boj v týlu nepřítele, počty protitankových prostředků, přepravní možnosti vyčleněných vrtulníků, co ponechat ve zpětném odřadu výsadku, kolik střeliva a ženijní munice je třeba ke splnění úkolu, a na čem přepravit atd.). Dále je uvedeno obsahové zaměření rozhodnutí, plánované tabulky vysazení, bojového rozkazu s formulačním vzorem, podrobně je rozpracováno obsahové zaměření organizace součinnosti. Tato je rozdělena do šesti období:

- činnost ve vyčkávacím prostoru až po nakládání a nasednutí výsadku,
- bojová přeprava vzduchem,
- vysazení,
- bojová činnost do splnění bližšího úkolu,
- bojová činnost do splnění následujícího úkolu,
- sloučení s pozemními jednotkami (útvary, svazky).

Třetí část pomůcky dokonale usměrňuje činnost velitele vrtulníkového výsadku od obdržení úkolu, při zpracování stanoveného rozsahu a obsahu bojové dokumentace až po organizaci součinnosti a dosažení pohotovosti ke vzletu.

Čtvrtá část pomůcky řeší velmi stroze nakládání a nasednutí vrtulníkového výsadku, bojovou přepravu vzduchem, vysazení a plnění pouze tří bojových úkolů s důrazem na zadržování přísunu nepřátelských záloh, obsazování přepravišť a úseků vhodných pro násilný přechod vodní překážky, ničení prostředků jaderného napadení, jakožto sloučení s pozemními vojsky.

Zkušenosti z praxe dokazují, že právě této činnosti bychom měli věnovat zvýšenou pozornost. To vyžaduje, abychom rozpracovali soudobé zásady bojové přepravy vzduchem při volbě jedné nebo více tratí bojového letu, způsob zabezpečení vzdušného koridoru a z toho vyplývající součinnostní otázky. Dále musíme také uvést různé varianty vysazení a jejich způsob zabezpečení letectvem a druhy vojsk. V neposlední řadě je třeba zevšeobecnit různé nuance soudobých a rozhodujících bojových úkolů, které vrtulníkový výsadek může plnit v týlu nepřítele a tím šířeji rozvést varianty, které jsou

pouze obecně nastíněny v první části. V této souvislosti chci podotknout, že zde chybí uvedení takových úkolů jako je ovládnutí horských přechodů, soutěsek, údolí, komunikačních uzlů a součinnost v horském zalesněném prostoru. Dále také ničení jaderných min, radiolokačních prostředků, bitevních vrtulníků, skladů, objektů, míst velení a spojení, dezorganizace týlu a další, které jsou právem typické pro naše podmínky a předpokládaný zájmový prostor.

Tato část pomůcky dále postrádá základní podklady pro komplexní tvorbu takových opatření, která by měl velitel a štáb divize organizovat a realizovat k dokonalému zabezpečení bojové přepravy vzduchem a zejména k vedení bojové činnosti v týlu nepřítele.

Pátá část pomůcky rozvádí organizaci zabezpečení bojové činnosti vrtulníkového výsadku ve vlastním týlu, a to ve výchozím prostoru pro vysazení a konkrétně ve vyčkávacím prostoru a částečně i při vedení boje. Mimo průzkum, ochranu proti zbráním hromadného ničení, zajištění, protivzdušné obrany a maskování je dále uvedeno ženijní zabezpečení s důrazem na organizaci ženijního průzkumu vyčkávacího prostoru, jeho ženijní úpravu včetně nakládacích míst při dodržení dovoleného sklonu stanoviště vrtulníků.

Pátá část pomůcky dává dostatek podkladů pro správné plánování a organizaci zabezpečení bojové činnosti zejména v době přípravy výsadku ve vlastním týlu a částečně i pro vedení bojové činnosti v týlu nepřítele.

Šestá část pomůcky uvádí způsob organizace týlového zabezpečení vrtulníkového výsadku s důrazem na zvýšenou zásobu munice, konzervové dávky potravin, pitnou vodu, PHM a ostatní nezbytný materiál. Současně také povinnosti velitele vrtulníkového výsadku a velitele roty při organizaci a realizaci tohoto zabezpečení. Jsou zde uvedeny i zvláštní organizace týlu, kterou přímo ovlivňuje charakter bojové činnosti v týlu nepřítele. Z toho i vyplývají požadavky na organizaci materiálního zabezpečení, zásobování pohonnými hmotami a mazadly, proviantní výstrojí, technické a zdravotnické zabezpečení s důrazem na potřebný rozsah zdravotnického materiálu pro poskytování svépomoci, vzájemné pomoci, první předlékařské pomoci a první lékařské pomoci. V této části je také řešen přisun materiálu v průběhu boje a uvedeno obsahové zaměření bojového hlášení velitele vrtulníkového výsadku o týlové situaci.

Uvedených poznatků budeme plně využívat při tvorbě rozhodnutí v úzké ná-

vaznosti na komplexní týlové zabezpečení, což bezprostředně ovlivňuje (popř. limituje) bojové možnosti vrtulníkového výsadku při činnosti v týlu nepřítele.

Sedmá část pomůcky je zaměřena na zevšeobecnění zásad pro nakládání (vykládání) bojové techniky a různého materiálu a nasazení (vysedání) příslušníků jednotek do vrtulníků.

Osmá část pomůcky obsahuje zvláštnosti přípravy jednotek předurčených pro vrtulníkový výsadek přímo na vrtulníkovém cvičišti, jehož vybavení umožňuje všestranný a důkladný nácvik všech pravidel, zásad a činností jednotlivce a jednotek při nakládání (vykládání) bojové techniky a materiálu, jakož i nasazení (vysednutí) do (z) různých typů vrtulníků. Uvedené úkony se procvičují formou nácviků a taktiko-pořadových cvičení.

Uvedené zásady v **sedmé** a v **osmé části pomůcky** široce rozvádí barevný diafilm **díl I.** (53 obrazů) a **díl II.** (21 obrazů) s doprovodným **textem**. Zde jsou např. v metodologické posloupnosti uvedeny způsoby přípravy, nakládání a upevnění bojové techniky, jako terénního vozidla, bezzákluzového kanónu, ukládání různé munice v tovarním balení s uvedením potřebných norem. Současně jsou ukázány způsoby rychlého nasazení, rozmístění jednotek, vedení palby z vrtulníku, varianta vysazení s rychlým opuštěním vrtulníku, přechod do bojové činnosti s přímým zajištěním postupu a další.

Tyto části pomůcky s využitím diafilmu bezprostředně ovlivňují správné osvojení zásad a kvalitní přípravu jednotek předurčených pro boj v týlu nepřítele. Současně také diasnímky v požadované návaznosti názorně doplňují jednotlivá ustanovení služební pomůcky.

Přílohavá část pomůcky obsahuje 31 příloh. Ty uvádějí velmi potřebné vojenské značky a zkratky, čímž se v oblasti výsadku tvůrčím způsobem doplňuje ustanovení předpisu Oper-2-1.

Velmi důležitou část dále tvoří metodika práce skupiny pro plánování použití vrtulníkového výsadku a podíl jednotlivých druhů vojsk a speciálních vojsk při vlastním plánování a zejména při zpracování bojové dokumentace pro vrtulníkový výsadek.

Obdobně velmi závažná je část, kde je uveden rozsah a obsah veškeré bojové dokumentace (včetně pomocných dokumentů), která se zpracovává na stupni divize a u vrtulníkového výsadku. Tím je zevšeobecněna i málo známá dokumentace, což vytváří výhodné podmínky pro velitele a štáb, kteří se touto problematikou bezprostředně zabývají.

СОДЕРЖАНИЕ

Подполковник Станислав Ганчил

Руководящая роль партии - основной принцип строительства современной ЧНА 3

Автор объясняет главные предпосылки повышения руководящей роли партии и ее влияние на деятельность ЧНА. Он определяет понятие военной политики партии. При этом автор опирается на документы ХУІ съезда КПЧ, всермейского партийного актива, а также на руководящие документы ГПУ ЧНА.

Полковник Ян Полашек, кандидат философских наук

Диалектика общего и единственного в военном деле 7

Автор статьи обращает внимание на определение идейно-теоретического содержания категории общее, особенное и единственное, их взаимоотношения, а также на анализ методологического значения указанных категорий для военной теории и практики.

Капитан Олдржих Чехак

К теоретическим точкам отправления военно-экономического прогнозирования 14

Автор статьи разбирает основные теоретическо-методологические точки отправления военно-экономического прогнозирования, в котором определяются общие и специальные ее основы, характер и место в процессе планового руководства экономического обеспечения обороны социалистического государства.

ВОЕННОЕ ИСКУССТВО

Подполковник Антон Выбох

К способам ведения боевых действий оперативной маневренной группой 19

Автор статьи разбирает некоторые способы ведения боя оперативной маневренной группой общевойсковой армии, обращая внимание на: определение способа действий, выдвижение и ее ввод, ведение боя в глубине обороны противника, действия этой группы в ходе уничтожения ракетных ядерных средств, КП, а также переход группы в оборону.

Майор Штефан Гамарчак

К тенденциям развития боевых и оперативных действий 27

Автор статьи рассматривает некоторые тенденции развития боевой и оперативной деятельности, обращая внимание на: качественную сторону оружия и техники, глубину и размах операций, маневр, сосредоточение сил и средств, ведение боя на большие расстояния (дистанционный бой), управление войсками, а также на РЭБ.

Капитан Эмануел Пржибань

Некоторые вопросы взаимодействия наземных войск с авиацией 33

Автор статьи разбирает некоторые вопросы организации взаимодействия между наземными войсками и авиацией, рассматривает ее значение в современном бою, а также намечает некоторые предложения на содержание рассматриваемого взаимодействия.

Полковник Йосеф Маковец, кандидат военных наук

К ликвидации последствий нападения нейтронным оружием 36

Автор статьи разбирает влияние нейтронного оружия после ее применения на места управления общевойсковой армии, специфические черты действий вышестоящего командования в ходе ликвидации последствий нападения, а также применение отрядов по ликвидации последствий.

Майор Франтишек Валах
майор Мирослав Викторжик

- К подготовке учений в короткие сроки** 41
Авторы статьи, исходя из накопленного опыта подготовки разнообразных учений, разбирают некоторые способы и формы подготовки тактического учения общевойсковой соединения в сжатые сроки.

- Полковник Милан Новотны, кандидат военных наук, доцент
РВА общевойсковой армии в контрподготовке 45
Автор статьи разбирает цель и задачи контрподготовки без применения и с применением ядерного оружия, некоторые ее особенности в первой оборонительной операции, а также планирование и организацию контрподготовки.

- Подполковник Богумил Гануш
Способы ведения боя ИА ПВО страны 51
Автор статьи разбирает боевые действия истребительной авиации с беспилотными средствами противника, особенно с крылатыми ракетами, перехват разведывательных самолетов на стратосферических высотах, а также вопросы уничтожения самолетов системы AWACS.

- Подполковник Йиржи Мишковски
ПВО общевойсковых частей 56
Автор статьи, исходя из разбора основных принципов применения вертолетов огневой поддержки противника, разбирает боевые возможности и принципы использования средств ПВО общевойсковых частей, формы и способы уничтожения этих вертолетов, а также организацию взаимодействия.

- Полковник Владимир Марек, кандидат военных наук
К повышению темпов восстановления железных дорог 62
Автор статьи рассматривает восстановление железнодорожных направлений созданием объездов и возобновлением верхнего строения железнодорожных путей. Исходя из указанного, автор информирует читателей о свойствах новой техники, обеспечивающей повышение темпов восстановления железных дорог.

ИЗ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ АРМИЙ

- Подготовка и ведение боя ночью** 67
Наступление на преднамеренно отходящего противника 72

ИНФОРМАЦИИ

- Подполковник Ян Ондрейкович
РЭБ в авиации противника 77
Автор статьи разбирает силы и средства радиоэлектронного боя и исходя из опыта локальных войн, оценивает способы ведения этого боя в боевых действиях военно-воздушных сил противника.

- Подполковник Олдржих Некула
Внешняя и военная политика Китая 83
Автор, исходя из XII съезда КП Китая, разбирает обстановку и итоги съезда, а также делает вывод в области возможного направления внешней и военной политики Китая на дальнейший период.

- Полковник Зденек Грон, кандидат военных наук, доцент
Боевое применение вертолетного десанта 88
Автор статьи информирует читателей о новом наставлении (Вшевойск-51-28), которое предназначено для единого понимания и объединения работы командиров и штабов наземного войска в планировании, ведении боя, а также в обеспечении вертолетного десанта.